

Datum: 2020-08-31
Handläggare: Helena Balte
Direktnr: 0322-616422
Diariernr: 2015.333 BUN

Barn- och ungdomsnämnden

Återkoppling arbetsförhållanden för rektorer

Ärendebeskrivning

Barn- och ungdomsnämnden har tidigare lyft och belyst frågan om arbetsförhållande för rektorer (fram till 1 juli 2019 förskolechefer och rektorer). Förändringar i rektorernas uppdrag genomfördes och arbetsmiljön för rektorer har förbättrats till viss del. Förvaltningen fick därefter i uppdrag att arbeta vidare med att utveckla enheternas inre organisation och fortsätta arbetet med att förbättra rektorernas arbetsmiljö och återkoppla till Barn- och ungdomsnämnden.

Förvaltningens yttrande

Arbetet med att förbättra rektorernas arbetssituation och stärka styrning och ledning medförde att förvaltningen omorganiserades 2016-01-01 och att verksamhetsansvar för förskola och skola renodlades. Antalet rektorer har utökats i takt med volymökning med 5,1 åa sedan 2016 plus 0,4 från riktat statsbidrag likvärdig skola. Rektorsrollen har renodlats och det är nu endast 2 rektorer som ansvarar för både förskola och skola. Biträdande rektorer har införts för att möta upp skollagens krav utifrån att varje skolenhet endast får ha en rektor. Förvaltningen anser att fler rektorer vid en större skola skapar bättre förutsättningar, men ser även att det finns svårigheter med biträdande rektorsfunktion och ett alternativ är att göra två skolenheter av en skola.

Föregående verksamhetsår delades Noltorpsskolan i två skolenheter, Noltorpsskolan 1 och Noltorpsskolan 2. Det är två rektorer, som har ansvar för en skolenhet var. Uppdelning har fungerat väl och möjliggör för ett teamledarskap samtidigt som rektorsansvaret är tydligt för respektive skolenhet. I nuläget behöver båda möjligheterna finnas utifrån skolornas olika storlek men uppdelning i två skolenheter kan bli aktuell att genomföra på fler skolor. Biträdande rektor finns idag på 6 skolor och några är av den storlek att de skulle kunna delas i två skolenheter. Förberedelser inför att dela upp ytterligare skolor i två skolenheter behöver göras under pågående verksamhetsår för att eventuellt organisera fler skolenheter från hösten 2021. I dagsläget finns det 11 rektorer för förskola, 2 rektorer för förskola och skola, 15 rektorer för grundskola, 2 rektorer för grundsärskola och 6 biträdande rektorer, totalt 32,65 åa. Genomsnittligt antal medarbetare är 35,4 åa. Därtill är 1,4 av tjänsterna i budget rektorsstöd som avlastning för rektor på några enheter. Funktionen rektorsstöd finns på GA, Östlyckeskolan, förskolor i Bjärke och Långared skola. Många rektorer är nya i sina roller och i dagsläget är det 16 rektorer som går rektorsutbildningen. Utbildningen som pågår under tre års tid är omfattande och behöver beaktas vid bemanning och fördelning av rektorsresurs.

Rektorernas arbetsmiljö har fortsatt förbättrats, sjukfrånvaron har minskat stegvis från 17,53% 2016 till 2,52% för rektor skola och 0,79% för rektor förskola januari-juli 2020. Arbetsmiljöenkät från hösten 2019 visar att rektorerna har en fortsatt hög arbetsbelastning även om den totala arbetssituationen har förbättrats sedan 2016.

Organisation och framtid

Förvaltningens arbete med förskolans och skolans inre organisation i syfte att skapa en stabil och effektiv organisation med möjlighet till ett hållbart medarbetar- och ledarskap fortgår. Det finns fortsatt ett behov av att införa nya roller och befattningar i både förskola och skola.

Aktuella roller kan vara såväl yrkeskategorier som arbetar direkt med barn och elever som stödfunktioner med exempelvis administrativa arbetsuppgifter eller fastighetsfrågor. Den inre organisationen behöver formos utifrån lokala behov och förutsättningar för att möjliggöra en god arbetsmiljön för alla. Respektive förskola och skola behöver utveckla en infrastruktur med förutsättningar för ett systematiskt arbete med verksamhetens kvalitet och förutsättningar för en god arbetsmiljö. Tillsammans med en god infrastruktur och organisation på respektive enhet behövs ett förvaltningsgemensamt stöd inom såväl verksamhets-, personal- och ekonomifrågor. Stödfunktioner behöver ses över kontinuerligt och utvecklas utifrån aktuella behov, som identifieras både i enheternas systematiska kvalitetsarbete samt i mätningar och dialog om arbetsmiljön. Organisering av stödfunktioner behöver avvägas utifrån förvaltningens grundtanke om att tillitsbaserad styrning och ett distribuerat ledarskap är en framgångsfaktor och avgörande för rektors mandat och möjligheter och därmed en väg för att stärka rektors ledarskap.

Utifrån nuvarande organisation, antal enheter, storlek på förskolor/skolor och geografisk spridning är rektorsuppdragen olika. I Alingsås södra kommundel och i centralorten ökar antalet barn och elever, samtidigt som det förändras över tid när antalet barn och elever bryts ner i delområden och per enhet. I områden utanför tätorten ansvarar rektorer för flera enheter med större geografisk spridning. Det innebär att det är utmanande att hitta en tydlig modell för hur rektorsresursen ska utökas och fördelas i takt med volymvariationer och fördelningen behöver därför ses över löpande. Under innevarande verksamhetsår behöver en översyn av fördelningen av de totalt 34 tjänster som rektor, biträdande rektor och rektorsstöd göras. Översynen behöver göras i relation till antal medarbetare per chef, teamorganisationens möjligheter och svårigheter samt förutsättningar för teamledarskap. I arbetet med att stärka rektors ledarskap och en hållbar organisation behöver även organisering och arbetsfördelning mellan verksamhetschefer ses över och justeras i relation till teamorganisering och stödfunktioner.

Det långsiktiga målet för nämnden är att fortsätta att förbättra rektorernas arbetsmiljö och att minska antalet årsarbetare per rektor. Ytterligare förstärkning av rektorsresursen behövs för att samtliga rektorsuppdrag ska komma i nivå med Alingsås kommuns målsättning 30 tillsvidareanställda medarbetare per chef. Förvaltningens bedömning är att hållbara rektorsuppdrag är en av förutsättningarna för ett systematiskt arbete för ökad kvalitet och måluppfyllelse samt en förbättrad arbetsmiljö för alla.

Ekonomisk bedömning

Förslaget innebär inte några ekonomiska konsekvenser.

Förslag till beslut

Barn- och ungdomsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att arbeta vidare med att utveckla infrastruktur och organisation samt att stärka rektors ledarskap i syfte att förbättra rektorernas förutsättningar

Helena Balte

Förvaltningschef